

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**IN PRIMVM MV=||SCVLI ANTICHOCLAEVM || Replica brevis
Iohannis Cochläei, pro Sacerdotij & || Sacrificij nouæ legis
assertione.|| IN EPILOGO ADIECTA || est brevis responsio
in Antibolen Bullingeri.|| ...**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadt, 1545

VD16 C 4331

XI. Non omnes fidei Christianos articulos in sacris literis expressos esse.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10167348-1

De quibusdam fidei articulis non expresse

à sacrificulis in hoc, quod contra genuinū (ut ais) scripturę sensum, perfricta fronte docuerint, sub specie panis uerum Christi corpus latere. Cuius rationem ita subiūxeris, Si cū uerba illa à sacerdote prolata, tantā uirtutē & efficaciam haberent, ut panem in uerū Christi corpus mutarent, necessario sequeretur, ut uerba illa consecrationis, parieti affixa aut inscripta, similiter corpus domini in eo efficerent. O inuictam noui Theologi rationem, quod sacerdos consecrans non maiorem habeat potestatem ad consecrandum quam paries. Quis antea tantam audiuit sapientiam? Concilium Nicenum (quod omnium sacratissimum habetur) statuit ne minister Eucharistię porrigat presbytero aut Episcopo, eo quod consecrandi et offerendi potestatem non habet minister, sicut presbyter habet aut Episcopus, Contra hoc Concilij decretum, tu nunc post M. C. annos prorepis, & docere non uereris, sacerdotem non plus habere potestatis ad consecrandū quam habet paries. Addit Theologus ille & aliud tuum dogma, nuper in concione prolatum esse, Nempe iuniores uiduas, si non nubant rursus, liberisq; procreandis operam dent, quouis scorto deteriores esse. Addit deniq; uno ore affirmare omnes, te breui *ἡμολομάχορ* futurum esse, ut omnes Christi & sanctorum eius imagines è templis Vverdæe deturbaturus sis, sicut Augustæ iam pridem deturbatæ sunt. Sed hæc est hora tua & potestas tenebrarum, quam tibi Deus propter peccata tum Cleri tum populi permittit.

Concilium
Nicen c. 14.

Aliud dogma
nouum
& falsum.

NON OMNES FIDEI CHRISTIANÆ articulos in sacris literis expressos esse.

Cap. XI.

Hic rursus insultas mihi, ut respondeam, quare Aug. tribuerim, quod ille nunc scripsit. Ais enim eum non decre-

de credendis sed de seruandis duntaxat, quæ in scripturis tradita non sunt, in epistola supra allegata scripsisse. Et inde concludis, me errare in hoc, quod dico, non esse omnia in scripturis expressa quæ credere debemus. Respondeo igitur ad hæc breuiter, Primum, quod Augustinus loquitur ibi etiã de corpore Christi in uenerabili sacramẽto, quod utiq; inter credenda ponitur, licet tu iam illud non amplius credas, sed pro figmẽto habeas, tũ consecrandi potestatem, tum transsubstantiationem, Verba sane Augu. sic habet. Ex hoc em̃ placuit spiritui sancto, ut in honorem tanti sacramenti, in os Christiani prius dominicũ corpus intraret quã exteri cibi. Nos igitur Catholici credimus, in hoc sacramento dari in os Christiani, non panem aut substantiam panis, sed uerũ & substantiale corpus domini sub specie panis.

Aug. nõ de seruandis solũ sed etiam de credendis loquitur.

Vos autem tum Lutherani tum Zuingliani, qui negatis conuersionẽ panis in corpus domini, longe aliter docetis & creditis. In tanta sane opinionum diuersitate, ut prolixis ac multis libris hac de re contenderitis ad inuicem. Alia est enim opinio Lutheri, alia Zuinglij, alij Oecolampadij, alia Buceri, alia aliorum uarie inter sese digladiantium Suesmerorum.

Varie sectarum opiniones contra transsubstantiationem.

Tu uero Musculeusq; adeo uarius es, dum de hoc sacramento scribis aut prædicas, ut non minus possis lectori septiceps uideri, quam multis de rebus septiceps ostẽsus est iam olim à me Lutherus. Quemadmodum in appendice meae priori, ex proprijs uerbis tuis declarauĩ. In commentarijs enim super Matthæum dixisti sic, CHRISTVS dixit. Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus. Dicat ergo Christianus, Domini sui uerba secutus, Non panem accipio, non uinum bibo, sed corpus CHRISTI sumo, & sanguine Christi recreor. Quid enim aliud de men-

Musculi uarietates contra se inuicẽ.

De quibusdam fidei articulis non expresse

sa domini acciperem, quam quod ipse Conuiuator Christus conuiujs suis dare se dixit. Corpus suum dedit, non panem: Sanguinem dedit, non uinum. Ab hac autem sententia tua longe distant & dissonant, quæ hisce diebus Vuerdeæ prædicasti. Atq; etiam in hoc tuo Anticochlæo longe alia profundis uerba. Nam ad hæc à me allegata Gregorij & Bernardi uerba, O ueneranda sacerdotum dignitas, in quorum manibus, uelut in utero uirginis, filius Dei incarnatur &c. Tu sic ais, Formatur quidem Christus quotidie, at nec ex pane, nec in pane, nec manibus uestris, sed in cordibus credentium, idq; per Euangelicæ doctrinæ parturitionē. Et infra pro nugis & ineptijs habes, quod dixi, Christum, quando dixit, Hoc est corpus meum, locutum fuisse non de pane, se de substantia illa, in quam panis substantia liter conuersus est.

F. 4.

K. 3.

Varia de
prauatio
uerborum
Christi.

Gen. 4.
Iaco. 1.

Fraus Buce
ri.

Et ais Dominum de pane & poculo neutraliter locutum esse. Ideoq; & textum Euangelij, corrupens ais, Hoc est sanguis meus, cum textus dicat, Hic est sanguis meus. Et uerba Christi, Hoc est corpus meum haud uno modo deprauas. Nunc enim sic exponis, Hic panis est corpus meum, nunc sic, In hoc pane, nunc sic, Cum hoc pane est corpus meum. Vagus es igitur & instabilis, ut Cain, iuxta illud Iacobij Apostoli, Vir duplex animo inconstans est in omnibus ujs suis. Nos autem iuxta Augustini fidem credimus dari in os Christiani corpus Domini, tu panem dicis, Christum autem ais formari non ex pane aut in pane, sed in cordibus hominum.

Et hæc est fraus, qua Bucerus Augustæ in comitijs Imperialibus uolebat circumuenire præceptorem sum D. Miscnaelem Vehepium & eximie doctum Theologum, cum diceret, In Sacramento uere sumi corpus Domini, sed intelligebat

et intelligebat hoc, non substantialiter sumi in os, sed per fidem in corde. Erat enim Zuinglianus tunc. Et hæc ad Aug. epi stolam dicta sint.

Quod autem dicis me errare in hoc, quod dixi, Non esse omnia, quæ credere debemus, in scripturis expressa, facis more tuo, qui ab errore semel concepto, desistere nescis, per ingenij confidentiam, philautiamque tibi ipsi nimium placens.

Obijcis mihi uerba Augustini contra Petilianum, sed is non dicit, sicut tu, quod nihil recipiendum sit aut credendum, quod non sit in scripturis expressum, hoc est, de uerbo ad uerbum in scripturis positum, Nam & ipse Trinitatem personarum credidit utique, licet aperte dixerit, in scripturis Tres personas nusquam dici. Credidit item sacerdotium & sacrificium nouæ legis, sanctorum in cælis inuocationem & intercessionem, panis & uini in Eucharistia substantialem conuersionem, Purgatorium & id genus complura, Quæ uos impia Gigantomachia impugnat & rejicitis, eo quod de uerbo ad uerbum non sunt clare in scripturis expressa. Nos quidem credimus, omnia quæ credere debemus, in scripturis habere radicem & fundamentum, ut ex eis probari possint, Negamus tamen omnia expressis uerbis in scripturis esse posita aut explicata. Nos enim omnia, quæ uos impie arrogatis & rejicitis, ex scripturis contra insanias uestras asserimus & probamus, licet de uerbo ad uerbum expressa esse omnia illa ostendere non possimus.

Dic quæso Muscule, Quare sancti patres in Concilio Niceno tam multos posuerint articulos, quos credere debemus, si iam antea erant in scripturis omnes expressi? Non ne rectius dixissent, in hac uel illa scriptura expresse habetur

H 3 de Chris

Aug. contra
Musculum
sentit cū Ec-
clesia.

Non omnia in scri-
pturis expre-
ssa.

Muli arti-
culi fidei in
Symbolis.

De quibusdam fidei articulis non expresse

de Christo, quod genitus sit, non factus, patri consubstantialis. Sic & Athanasij symbolum superfluum esset, si omnes eius articuli essent in scripturis expressi, plus enim auctoritatis haberet scriptura diuina quam Athanasius. Quoniam uero in scripturis hæc uerba nusquam habentur (fides autem Catholica hæc est, ut unum Deum in trinitate, & trinitatem in unitate ueneremur, Non confundentes personas, neque substantiam seperantes, Alia est enim persona patris, alia filij &c.) nequaquam superflua dici debent in symbolo Athanasij. Ideo hæreticus est, qui ea negat quia ab Ecclesia per spiritum sanctum approbata sunt.

Math. 18.
2. Cor. 10.

Non erro igitur Muscule, dum dico, non omnia quæ credere debemus in scripturis sacris expressa esse. Contra uero erratis uos hæretici, qui Ecclesiam audire non uultis, quam audire iubet Christus, Nec religiose captiuum uultis habere intellectum uestrum in obsequium Christi & fidei, sicut admonet Apostolus, sed uestræ innitentes prudentiæ, sensum uestrum erroneum dicitis rectum, & Ecclesiam (quam columnam & basim ueritatis uocat Apostolus) tot sæculis errasse & à Papistis misere seductam esse pronunciatis, contra spiritum ueritatis, qui à Christo ei datus est, ut cum ea maneat in æternum, doceatq; eam omnem ueritatē.

Vnde quæ
rēdus est ue
rus scriptu
ræ sensus.
Deut. 17.
Deut. 32.

Iob. 5.

Nos scripturæ sensus accipimus, non ex cerebro nostro superba præsumptione, sicut uos facitis, sed ex sanctorū patrum aut Conciliorum aut summi Pontificis declaratione, ubicumque dubium aut obscurum aliquid inciderit, sicut diuina iubet Auctoritas, dicens. Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse prospexeris, surge & ascende ad locum quem elegerit Dominus &c. Item. Interroga patrem tuum & annuntiabit tibi; Maiores tuos, & dicent tibi. Item. Interroga generationem pristinam, & diligenter inuestiga

inuestiga patrum memoriam. Hesterni quippe sumus, & ignoramus, quoniam sicut umbra dies nostri sunt super terram.

Tu sacerdotium sacrificiumque nostrum potissime ex Epistola ad Hebræos male intellecta oppugnas, At eam patres nostri antiqui legerunt utique & rectius intellexerunt per spiritum ueritatis, quàm uos perfidi & incestuosi se uxorati Monachi per superbiæ spiritum unquam intelligere potestis, Illi autem, ea epistola non obstante, sacerdotium sacrificiumque Missæ semper asseruerunt ac religiose in usu & honore habuerunt, Tu capitosa pertinacia Missam reijcis, propter illud huius epistolæ uerbum, Christus semel oblatus est, & una oblatione consummatus in sempiternum sanctificatus.

Epistola ad
Hebræos à
Musculo ma-
le intellecta.

Quemadmodum Arrius pertinaciter Catholicis obiebat illud uerbum Christi, Pater enim maior me est, si maior, ergo non æqualis, neque consubstantialis &c. Sicut igitur ille iure condemnatus est à patribus, quia pertinaciter erroneo innitebatur sensui suo, Ita & tu tuique complices iure pro hæreticis habemini, quia proterue ac pertinaciter uestro insistitis sensui erroneo, totius Ecclesiæ sensum & expositionem ueram, quam à spiritu ueritatis accepit, superbe contemnes atq; etiam impia Giggantomachia impugnant. Catholici autem & obædientes Ecclesiæ filij non sic propriè innituntur prudentiæ (hoc enim prohibet diuina scriptura) sed in captiuitatē redigunt intellectum suum, in obsequium fidei, quam tenet ac docet Ecclesiæ, ne uideantur altū sapere, aut sapere plusq; oportet.

Heb. 9. & 10.
Pertinacia in
sensu pro
prio.
Ioh. 14.

Prouer. 7.
Ro. 11. & 12.

Nimis igitur superbe pteruis cōtra Ecclesiā pererroneum illius Epistolæ intellectū, Quemadmodū et Nouatiani fecerunt, qui Baptizatis pœnitentiā post lapsum denegabāt,

Error No-
uatianorum
de pœnitenti-
a.

Eo

De quibusdam fidei articulis non expresse

Es q̄ scriptum est in eadem epistola, cap. vi. Impossibile est eos qui semel illuminati sunt, gustauerunt etiam donum celeste, & participes facti sunt spiritus sancti, gustauerunt nihilominus bonum Dei uerbum, uirtutesq; sæculi uenturi, & prolapsi sunt, rursus renouari ad pœnitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsis filium Dei & ostentus habentes, Et cap. X. Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam ueritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia. Terribilis autem quædam expectatio iudicij &c. Certe in his uerbis longe apertius loqui uidetur hæc epistola contra pœnitentiam post acceptum baptisma, quam loquitur apostolus contra sacerdotium & sacrificium Ecclesie, quod uos scelerato furore contra tot sæculorum usum fidemq; reijcitis.

Lutheri iudicium de epistola ad Hebræos. atq; etiam iudæ epistolam Apocalypsimus Iohannis, à cæteris noui Testamenti libris & epistolis temeraria censura seperauit, Et istam, non solum Pauli aut ullius Apostoli esse senegauit, sed etiam durum ei nodum contra pœnitentiam tribuit, qui sit contra omne Euangelium & contra omnes Pauli epistolas. Hæc recito Muscule, non ut approbem (absit) sed ut insanie proteruitæ & superbie tuæ obijciam.

DE TRINITATE PERSONARUM IN UNA ÆTERNÆ DEITATIS ESSENTIA. Ca. XII.

Respondere per conuicia **H**ic cum neq; Bullinger neq; tu ad obiecta mea, contra falsitatis uestre fundamentum, per ulla sophisticæ aut rhetoricæ argutias respondere possitis, ad conuicia declinatis & ad calumnias, Ille enim sic ait, Quis demonum impura illa uerba in os tuum impurissimum inferuit, scripsit puram